

Forslag

til

Lov om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

(Reduktion af drivhusgasudledninger fra erhvervsmæssige dyrehold)

§ 1

I lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019, som ændret ved lov nr. 2192 af 29. december 2020 og lov nr. 126 af 30. januar 2021, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 34 a indsættes:

»§ 35. Miljøministeren kan fastsætte regler om indretning og drift af anlæg med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, hvilke typer anlæg der skal være omfattet, dispensation, metoder for beregning af effekt og krav til dokumentation og egenkontrol, som den, der er ansvarlig for anlægget, skal foretage for egen regning.

Stk. 2. Miljøministeren kan fastsætte regler om fastsættelse af vilkår i godkendelser og tilladelser, herunder om kommunalbestyrelsens behandling og vurdering af sagen med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser og tilladelser kan meddeles. Ministeren kan endvidere bestemme, at der gælder særlige krav for bestemte erhvervsmæssige dyrehold.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2023.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
  - 2.1. Bemyndigelse til at fastsætte regler med henblik på reduktion af drivhusgasudledning fra erhvervsmæssige dyrehold
    - 2.1.1. Gældende ret
    - 2.1.2. Miljøministeriets overvejelser
    - 2.1.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Regeringen (Socialdemokratiet) indgik den 4. oktober 2021 en aftale med Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Nye Borgerlige, Liberal Alliance og Kristendemokraterne, om grøn omstilling af dansk landbrug.

Det fremgår bl.a. af aftalen, at aftaleparterne er enige om, at udledningen af drivhusgasser fra husdyrs fordøjelse og håndteringen af gødning skal reduceres. Det er bl.a. aftalt, at der skal stilles krav om hyppig udslusning af gylle fra svinestalde i 2023. Det fremgår ligeledes af aftalen, at der så vidt muligt skal indføres et generelt reduktionskrav på udledninger fra kvæg sva-rende til en effekt på 0,17 mio. ton CO₂ ækvivalenter i 2025 og 0,16 mio. ton CO₂ ækvivalenter i 2030. Er dette ikke muligt, vil aftaleparterne beslutte andre metoder for at opnå effekten, herunder indførsel af et specifikt krav om en højere fedtandel i foderet til konventionelle malkekøer og kvier i 2025. CO₂-ækvivalenter er omregningsfaktorer til sammenligning af forskellige drivhusgassers indvirkning på drivhuseffekten.

Med lovforslaget foreslås det, at der indsættes en bemyndigelse til miljøministeren i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer, (herefter husdyrbrugsloven), som kan anvendes til at fastsætte regler om indretning og drift af anlæg med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold. Den foreslåede bemyndigelse vil endvidere kunne anvendes til at fastsætte regler om fastsættelse af vilkår i et husdyrbrugs godkendelse eller tilladelse med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra husdyrbruget.

Bemyndigelsen skal anvendes til at udmønte de dele af aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug, som vedrører reduktioner af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold. Med den foreslåede bemyndigelse sikres for det første grundlaget for at indføre krav om hyppig udslusning. Derudover sikres der hjemmel til at fastsætte regler om tiltag, der kan sikre den aftalte reduktion på udledninger fra kvæg samt på sigt at gennemføre de tiltag, som forligskredsen bag Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug træffer beslutning om at implementere i forlængelse af arbejdet med at udvikle nye klimavirkemidler.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1 Bemyndigelse til at fastsætte regler med henblik på reduktion af drivhusgasudledning fra erhvervsmæssige dyrehold

2.1.1 Gældende ret

Den gældende husdyrbruglov indeholder ikke regler om reduktion af drivhusgasudledninger fra erhvervsmæssige dyrehold.

Inden husdyrbrug etableres, skal kommunalbestyrelsen godkende eller tillade etableringen. Har husdyrbruget en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år, skal det godkendes i medfør af husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1. Har husdyrbruget flere end 750 stipladser til søer, flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller flere end 40.000 stipladser til fjerkræ skal det godkendes af kommunalbestyrelsen i medfør af § 16 a, stk. 2.

Godkendelsespligten efter henholdsvis stk. 1 og 2, gælder også, hvis et husdyrbrug udvides eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet.

Husdyrbrug, der ikke falder ind under godkendelsespligten i § 16 a, skal godkendes af kommunalbestyrelsen efter § 16 b, stk. 1, inden etablering.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i § 27, stk. 1, i husdyrbrugloven, at en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b skal indeholde vilkår om husdyrbrugets indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bebyggelse m.v., medmindre andet følger af regler fastsat i medfør af § 34 a. Efter husdyrbruglovens § 34 a kan ministeren fastsætte regler, der retter sig direkte mod husdyrbruget, dvs. generelle regler om husdyrbrugs indretning og drift m.v. I det omfang, der er fastsat regler efter husdyrbruglovens § 34 a, vil det således samtidig kunne betyde, at kommunalbestyrelsen ikke kan eller skal fastsætte konkrete vilkår om disse forhold.

Husdyrbruglovens § 27, stk. 1, skal ses i sammenhæng med lovens § 34, stk. 1, hvorefter miljøministeren kan fastsætte regler om, godkendelser og tilladelser, herunder om kommunalbestyrelsens behandling og vurdering af sagen. Ministeren kan i den forbindelse også fastsætte regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser og tilladelser kan meddeles.

Omfanget af de vilkår kommunalbestyrelsen kan fastsætte i medfør af husdyrbruglovens § 27 afhænger af det nærmere indhold og omfang af de regler, der er fastsat i medfør af §§ 34 og 34 a i husdyrbrugloven. Kommunalbestyrelsen vurderer behovet for fastsættelse af vilkår inden for rammerne af de regler, der er fastsat efter lovens §§ 34 og 34 a.

Husdyrbruglovens § 9 a supplerer bemyndigelsen i § 34 a. Det fremgår af § 9 a, stk. 1, at miljøministeren kan fastsætte regler om indretning og drift af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, herunder om den egenkontrol, som den, der er ansvarlig for anlægget, skal foretage for egen regning, samt andre forhold forbundet med husdyrhold. Med bestemmelsen kan der fastsættes regler om de miljømæssige indvirkninger og gener, som husdyrhold kan give anledning til. Bestemmelsen omfatter såvel nye som eksisterende anlæg.

Det fremgår af § 9 a, stk. 2, at miljøministeren endvidere kan fastsætte regler om anmeldeordninger, herunder om pligt til at anmelde etablering, udvidelse eller ændring af anlæg til kommunalbestyrelsen.

2.1.2 Miljøministeriets overvejelser

Landbrug og skovbrug vil i 2030 stå for ca. 45 pct. af CO₂-udledningen i Danmark, hvis der ikke handles.

Regeringen har høje, grønne ambitioner for landbruget og ønsker, at Danmark skal gå forrest i den grønne omstilling på landbrugsområdet.

På den baggrund har regeringen indgået en aftale med en række partier om grøn omstilling af dansk landbrug. Med aftalen blev aftaleparterne enige om, at udledningen af drivhusgasser fra husdyrs fordøjelse og håndteringen af gødning skal reduceres samtidig med, at dyrenes velfærd ikke forringes. Med aftalen er det bl.a. besluttet, at der skal stilles krav til hyppigere udslusning fra svinestalde, hvilket skønnes at kunne reducere udledningen af drivhusgasser med 0,14 mio. ton CO₂e årligt i 2023-24, 0,15 mio. ton CO₂e årligt i 2025-26, 0,16 mio. ton CO₂e årligt i 2027-29 og 0,17 mio. ton CO₂e i 2030.

Hyppig udslusning er en kendt teknik, der allerede anvendes med henblik på at begrænse lugtgener. Ved hyppig udslusning begrænses gyllens opholdstid i stalden, idet den flyttes fra stalden til et udendørs lager, hvor den lavere temperatur, samt enten tæt eller fast overdækning, medfører, at udledningen fra gyllen reduceres.

For at opnå den reduktion i udledningen af drivhusgasser, der er aftalt mellem aftalepartierne i medfør af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, vil der skulle stilles krav om ugentlig udslusning af gyllen fra stalden til lageret (min. hver syvende dag) for alle nye svinestalde (inklusive slagtegrise-, smågrise- og sostalde) og for alle eksisterende slagtesvinestalde. For eksisterende so- og smågrisestalde bør der ikke stilles krav om hyppig udslusning, da disse staldanlæg grundet proportionerne i og indretningen af

gyllekummernes støbning, har ringe muligheder for at gennemføre udslusning.

Nye stalde bør pålægges krav om, at de skal indrettes med automatiserede udslusningssystemer, hvis de overstiger nærmere fastsatte grænser. Der bør sigtes efter nye stalde med mere end 2.000 stipladser til slagtegrise eller 500 årssøer inkl. smågrise-hold, evt. udtrykt i kvadratmeter produktionsareal eller lign. Nye stalde, der ikke etablerer et automatiseret system, fordi de er under grænsen, bør foretage hyppig udslusning (min. hver syvende dag) manuelt. Der bør i en ny stald være mulighed for at installere en anden staldteknologi, f.eks. staldforsuring, i stedet for hyppig udslusning, hvis den har en tilsvarende effekt på reduktionen af drivhusgasser, der er dokumenteret og kan medregnes i den nationale emissionsopgørelse. For eksisterende svinebrug kan der i stedet stilles krav om ugentligt at foretage manuel udslusning.

Krav til hyppig udslusning bør på nuværende tidspunkt kun pålægges svinebrug og ikke kvægbrug. Eksisterende kvægstalde, der ikke allerede har indbygget hyppig udslusning som en del af deres staldsystem, har sammenhængende kummer med behov for omrøring (ringkanalstalde). Det udelukker af tekniske årsager muligheden for hyppig udslusning. Nye kvægstalde kan efter de gældende regler kun bygges enten med indbygget hyppig udslusning eller som ringkanalstalde med tilkoblet staldforsuring på grund af eksisterende ammoniakkrav i miljøreguleringen. Staldforsuring vurderes ud fra det tilgængelige, om end begrænsede vidensgrundlag, at have en markant reduktionseffekt på udledningen af metan, der ved dokumentation forventes at overstige effekten af hyppig udslusning. Krav om hyppig udslusning i eksisterende og nye kvægstalde bør derfor ikke omfattes på nuværende tidspunkt.

Der er i dag kun et begrænset antal værktøjer til at reducere landbrugets klima og miljøbelastning, uden det har betydelige konsekvenser for landbrugets produktion. På den baggrund har parterne bag Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug aftalt, at yderligere reduktioner af landbrugets udledning af drivhusgasser og næringsstoffer skal ske ved udvikling og ikke ved afvikling af dansk landbrug med afsæt i en teknologineutral tilgang. Aftaleparterne har derfor besluttet, at der bl.a. afsættes 26 mio. kr. til udviklingsinitiativer inden for gylle- og gødningshåndtering og fodertilsætningsstoffer, der kan nedbringe udledningen af drivhusgasser uden at dyrenes velfærd forringes. Det er aftalt, at der følges op senest i 2023, hvor der tages stilling til evt. overgang til implementering for de enkelte udviklingstiltag.

Af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug fremgår det endvidere, at der så vidt muligt skal indføres et generelt reduktionskrav på kvæg svarende til en effekt på 0,17 mio. ton CO₂e i årene 2025-27 og 0,16 mio. ton CO₂e fra 2028. Med aftalen er det fastslået, at reduktionsmålet enten kan fastsættes som et generelt krav, der kan opnås ved flere forskellige virkemidler, og hvis det ikke er muligt, vil der med virkning fra 2025 blive stillet krav om tilsætning af en højere fedtandel i foderet til konventionelle malkekøer og kvier, da fodring med fedtholdigt foder, som for eksempel rapsfrø eller rapsolie, vil medføre, at udledningen af metan fra kvæget reduceres.

For at sikre en fleksibilitet i forhold til, om de forventede tiltag skal fastsættes som generelle krav i en bekendtgørelse, eller om de skal fastsættes som vilkår i husdyrbrugets godkendelse eller tilladelse, bør en bemyndigelsesbestemmelse kunne anvendes til begge dele. Der kan også vise sig behov for, at nogle tiltag fastsættes som generelle krav, mens nogle fastsættes som vilkår. Det forventes overvejende, at de nye tiltag etableres som generelle krav, men det vil afhænge af de nærmere omstændigheder.

En sådan bemyndigelsesbestemmelse bør endvidere kunne anvendes til udmøntning af eventuelle fremtidige aftaler, der træffes af forligskredsen, om reduktion af drivhusgasudledninger fra husdyrbrug.

Der kan opstå tilfælde, hvor der er behov for at gøre undtagelse eller meddele dispensation. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis hyppig udslusning ikke er teknisk mulig i det pågældende staldsystem eller enkelte bedrifter måtte rammes atypisk hårdt af de tiltag, der fremgår af aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug. Der bør derfor være mulighed for at gøre undtagelse i sådanne tilfælde. Det kunne eksempelvis være i tilfælde, hvor hyppig udslusning ikke vil være muligt uden en komplet ombygning af stalden eller på grund af nødvendige hensyn til arbejdsmiljøet i stalden. Undtagelsesmuligheden bør dog alene anvendes begrænset.

Bekendtgørelser, der udstedes i medfør af bemyndigelsen, forelægges inden udstedelse forligskredsen bag Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug.

2.1.3 Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en ny bemyndigelsesbestemmelse i husdyrbruglovens § 35, jf. lovforslagets § 1, nr. 1.

Bemyndigelsesbestemmelsen foreslås indført for at kunne udmønte Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug vedrørende reduktion af drivhusgasudledninger fra erhvervsmæssige dyrehold, herunder tiltag, der allerede er besluttet, og tiltag der måtte blive truffet i dette regi.

Med den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i husdyrbruglovens § 35, vil miljøministeren få mulighed for at fastsætte tiltag, der kan begrænse udledninger af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold, herunder fastsætte regler om krav til dokumentation og egenkontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning. Det foreslås endvidere, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse vil kunne anvendes til at fastsætte regler om, hvilke typer anlæg, der skal være omfattet af de tiltag, der fastsættes regler om.

Det foreslås endvidere, at bemyndigelsesbestemmelsen kan anvendes til at fastsætte regler om vilkår i godkendelser og tilladelser, herunder om kommunalbestyrelsens behandling og vurdering af sagen med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold. Sådanne regler skal forelægges forligskredsen inden udstedelse.

Den foreslåede bemyndigelse vil således for det første kunne anvendes til at fastsætte tiltag, der fastsættes som krav i en bekendtgørelse, som alle de omfattede virksomheder med erhvervsmæssige dyrehold vil skulle opfylde. For det andet vil den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse kunne anvendes til at fastsætte regler om, at der fastsættes vilkår til det enkelte husdyrbrugs husdyrbrugsgodkendelse. Dette vil kunne være relevant for husdyrbrug, der skal godkendes eller tillades i medfør af lovens § 16 a og § 16 b.

Det forventes overvejende, at tiltag med henblik på at reducere drivhusgasudledning fra erhvervsmæssige dyrehold vil blive etableret som generelle krav i en bekendtgørelse. Det vil dog afhænge af de nærmere omstændigheder, og det kan vise sig hensigtsmæssigt, at nogle tiltag fastsættes som generelle krav i en bekendtgørelse, mens andre fastsættes som vilkår i husdyrbrugsgodkendelsen.

Anvendelsesområdet vil dog i begge tilfælde være at udmønte de beslutninger, der er, eller bliver, truffet i forligskredsen bag Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug. Bemyndigelsen vil som det første blive anvendt til at udmønte Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug for så vidt angår implementeringstiltag til reduktioner af drivhusgasser (primært metan) fra henholdsvis svinebrug og kvægbrug.

I medfør af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug og på baggrund af overvejelserne i pkt. 2.1.2 forventes det således, at den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte krav om hyppigere udslusning i svinestalde. Det forventes, at kravet vil omfatte både eksisterende og nye svinebrug, dog med en undtagelse for eksisterende so- og smågrisestalde. Bemyndigelsen vil endvidere kunne anvendes til at fastsætte yderligere gene-

relle undtagelser, hvis det eksempelvis vurderes, at det ikke er teknisk muligt at udsluse hyppigt i særlige staldtyper på grund af manglende gyllemængder i visse perioder.

Det forventes endvidere, at den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte tiltag, der kan indfri de reduktioner på udledningen af drivhusgasser fra kvægbrug, som fremgår af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug. Der vil skulle kunne opnås en effekt svarende til 0,17 mio. ton CO₂e i årene 2025-27 og 0,16 mio. ton CO₂e i årene 2028-30. Hvis der bliver adgang til flere virkemidler, vil der blive fastsat regler om et generelt reduktionskrav på udledningen fra kvægs fordøjelse, som kan nås med forskellige virkemidler. Viser det sig ikke muligt, fordi der ikke bliver adgang til forskellige virkemidler, vil bemyndigelsen i stedet blive anvendt til at fastsætte et krav om tilsætning af en højere fedtandel i foderet til konventionelle malkekøer og kvier. Dette krav vil i så fald skulle gælde fra 2025.

Den foreslåede bemyndigelse kan ligeledes anvendes til at fastsætte regler om adgangen til at meddele dispensation. Det vil i givet fald være kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt der kan meddeles dispensation til de fastsatte krav. Der kan etableres en dispensationsmulighed, hvis det kan forventes, at der vil være bedrifter, der rammes atypisk hårdt ved opfyldelse af kravet. Generelle undtagelser vil blive fastsat som undtagelser i en bekendtgørelse. Ved etablering af undtagelser kan ligeledes indgå nødvendige hensyn til landbrugerens arbejdsmiljø. Området for dispensationer og undtagelser vil være begrænset af hensyn til, at aftalte reduktionseffekter kan nås.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere kunne anvendes til udmøntning af fremtidige politiske aftaler inden for forligskredsen bag Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug om reduktion af drivhusgasudledninger fra husdyrbrug i bekendtgørelsesform. Bekendtgørelser, der udmøntes i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse, forelægges inden udstedelse for forligskredsen. Det er dog hensigten, at miljøministeren med den foreslåede bemyndigelse kan fastsætte regler om mindre ændringer, justeringer, præciseringer m.v., der ikke nødvendigvis bygger på en politisk aftale. Sådanne ændringer vil også blive forelagt for forligskredsen.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Med den foreslåede § 35 i husdyrbrugloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås der indsat en bemyndigelsesbestemmelse til miljøministeren, der bl.a. muliggør udmøntning af dele af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug. Den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse forventes ved udmøntning

i bekendtgørelse at kunne medføre økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for kommunerne svarende til det ved landbrugsaftalen forudsatte. Implementeringskonsekvenserne vil bestå af tilpasning af kommunernes nuværende tilsyn til de ekstra krav, der måtte blive stillet til erhvervsmæssige dyrehold i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse. Dertil vil der være løbende udgifter til at føre tilsyn med de forventede ekstra krav.

Omfanget af konsekvenserne for kommunerne vil afhænge af, hvor mange tiltag, der vil blive fastsat regler om i medfør af den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse. I først omgang vil der blive etableret regler om hyppig udslusning og regler med henblik på reduktion af drivhusgasudledninger fra kvæg, eventuelt ved at fastsætte foderkrav.

De samlede implementeringskonsekvenser for kommuner kan ikke opgøres på nuværende tidspunkt.

Lovforslaget har ikke implementeringskonsekvenser for regionerne.

Det vurderes, at lovforslaget følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning, da der er tale om enkle og klare regler.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Det er Miljøministeriets vurdering, at principperne for tilpasningsdygtig regulering, jf. Erhvervsstyrelsens vejledning fra juni 2018 om erhvervsrettet regulering, ikke er relevante for lovforslaget.

Omfanget af de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet vil afhænge af, hvorledes bemyndigelsesbestemmelsen udmøntes. Den konkrete udmøntning vil bl.a. afhænge af fremtidige aftaler, der er truffet eller vil blive truffet af forligskredsen, og af teknologiudviklingen.

Det forventes, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i første omgang vil blive anvendt til udmøntning af de dele af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, der indeholder krav om hyppig udslusning og krav til kvæg.

Som forudsat ved landbrugsaftalens indgåelse forventes tiltag vedrørende hyppig udslusning forventes at indebære samlede erhvervsøkonomiske omkostninger på ca. 40 mio. kr. pr. år i gennemsnit i årene 2023-2050. I eksisterende slagtegrisestalde, der primært vil skulle benytte sig af manuel arbejdskraft, estimeres merudgiften til hyppig udslusning til gennemsnitligt ca. 2,8 kr. pr. ton grisegylle, svarende til to pct. af dækningsbidraget for slagtegrise (2015-2019) eller en stigning på 0,3 pct. i de totale produktions-

omkostninger. I beregningerne tages et 5-årigt gennemsnit af dækningsbidrag og produktionsomkostningerne (2015-2019). Merudgiften for automatiseret udslusning i nye stalde vurderes at ville svare nogenlunde til driftsomkostningerne ved manuel udslusning.

De erhvervsøkonomiske meromkostninger på den enkelte bedrift afhænger af den producerede gyllemængde pr. bedrift og derved af gyllepropper, der skal trækkes, samt hvor tit bedriften allerede udsluser i dag. Der vil være nogle bedrifter, som skal skrue frekvensen mere op end andre. Der vil endvidere være variationer i hvilke muligheder der er for at installere og automatisere hyppig udslusning. Kravet om hyppig udslusning forventes at medføre meromkostninger for ca. 25.000 kr. om året for den gennemsnitlige grisbedrift.

På enkelte bedrifter - primært de, der afsætter gyllen til biogas - kan det være nødvendigt at investere i en ny eller større fortank. Der vil også kunne blive behov for at øge lagerkapacitet uden for stalden. Dette vil i visse tilfælde kunne kræve en miljøgodkendelse, og medføre udgifter hertil.

For eksisterende stalde, hvor enkelte måtte rammes atypisk hårdt, f.eks. fordi hyppig udslusning ikke vil være muligt uden en komplet ombygning af stalden, forventes der fastsat regler om en begrænset dispensationsmulighed.

Der forventes alene at være få administrative omkostninger i tilknytning til et krav om hyppig udslusning, som vil bestå af dokumentation i form af registrering af dato (i eksempelvis en kalender eller logbog), der har været foretaget udslusning.

Det er endnu ikke afklaret, hvorledes de aftalte reduktioner for kvæg skal indfries. Det fremgår dog af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, at hvis det ikke er muligt at fastsætte et generelt reduktionskrav vil aftaltparterne beslutte andre metoder for at opnå effekten, herunder krav til fedtfodring. Som forudsat ved indgåelse af landbrugsaftalen vurderes de samlede erhvervsøkonomiske omkostninger for tiltag vedrørende fedtfodring at udgøre ca. 150 mio. kr. pr. år i gennemsnit (2023-2050). Meromkostningen til at øge fedtandelen i foderet er estimeret til 240 kr. pr. konventionel malkeko pr. år svarende til ca. fem pct. af dækningsbidraget for malkekøer (økologiske og konventionelle malkekøer i perioden 2015-2019). For kvier er meromkostningen estimeret til ca. 150 kr. pr. konventionel kvie pr. år. De erhvervsøkonomiske omkostninger på den enkelte bedrift afhænger af antallet malkekøer og kvier pr. bedrift. For en gennemsnitlig bedrift i dag medfører kravet om en højere fedtandel i foderet meromkostninger svarende til

ca. 70.000 kr. om året. Fedtfodring sker typisk ved direkte tilsætning af rapsolie eller ved tilsætning af knuste eller valsede rapsfrø.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget retter sig mod erhvervsdrivende, og det forventes ikke, at lovforslaget vil medføre administrative konsekvenser for borgere.

6. Klimamæssige konsekvenser

De klimamæssige konsekvenser vil afhænge af, hvorledes bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 35 i husdyrbrugloven udmøntes.

Den foreslåede bemyndigelse vil bl.a. blive anvendt til at udmønte dele af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug.

Der forventes bl.a. fastsat regler om krav til hyppig udslusning, der vurderes at ville kunne medføre reduktioner på 0,14 mio. ton CO₂e i hvert af årene 2023 og 2024, 0,15 mio. ton CO₂e i hvert af årene 2025 og 2026, 0,16 mio. ton CO₂e i hvert af årene 2028 og 2029 og 0,17 mio. ton CO₂e i 2030.

Der forventes endvidere fastsat regler vedrørende reduktionskrav til udledninger af drivhusgasser fra kvæg, der vurderes at ville kunne medføre reduktioner på 0,17 mio. ton CO₂e i hvert af årene 2023-2027, og 0,16 mio. ton CO₂e i hvert af årene 2029 og 2030.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

De miljø- og naturmæssige konsekvenser vil afhænge af, hvorledes bemyndigelsesbestemmelsen i den foreslåede § 35 i husdyrbrugloven udmøntes.

De konkrete miljø- og naturmæssige konsekvenser vil derfor først endeligt kunne vurderes i forbindelse med udmøntningen i bekendtgørelse.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke konsekvenser for EU-retten.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 31. maj 2022 til den 9. august 2022 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for	Ingen	Udmøntning af den foreslåede § 35 i husdyrbrugloven, vil få økonomiske

UDKAST

stat, kommuner og regioner		<p>konsekvenser for kommunerne. Omfanget af de økonomiske konsekvenser vil afhænge af, hvordan de nærmere regler udformes i en bekendtgørelse.</p> <p>De forventede tiltag vedrørende hyppig udslusning forventes at indebære samlede økonomiske konsekvenser for kommunerne på ca. 700.000 kr. pr. år i gennemsnit i årene 2023-2050</p>
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	<p>Udmøntning af den foreslåede § 35 i husdyrbrugloven vil kunne få implementeringskonsekvenser for kommunerne. Omfanget af konsekvenserne vil afhænge af, hvordan de nærmere regler udformes i en bekendtgørelse.</p>
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	<p>Udmøntning af den foreslåede § 35 i husdyrbrugloven vil medføre økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Omfanget vil afhænge af, hvordan de nærmere regler udformes i en bekendtgørelse.</p> <p>De forventede tiltag vedrørende hyppig udslusning forventes at indebære samlede erhvervsøkonomiske omkostninger på ca. 40 mio. kr. pr. år i gennemsnit i årene 2023-2050</p>
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	<p>Udmøntning af den foreslåede § 35 i husdyrbrugloven vil medføre administrative konsekvenser for erhvervslivet. Omfanget vil afhænge af, hvordan de nærmere regler udformes i en bekendtgørelse.</p> <p>De forventede tiltag vedrørende hyppig udslusning forventes udeluk-</p>

UDKAST

		kende at indebære få samlede administrative konsekvenser for erhvervs- livet.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU- retten	Ingen.	
Er i strid med principperne for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	<div>Ja</div> <div>Nej</div> <div>X</div>	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Det foreslås med lovforslaget, at der indsættes en ny § 35 i husdyrbrugloven.

Det følger af den foreslåede § 35, stk. 1, 1. pkt., at miljøministeren kan fastsætte regler om indretning og drift af anlæg med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold.

Erhvervsmæssige dyrehold skal forstås i overensstemmelse med definitionen i bekendtgørelse nr. nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning (husdyrgødningsbekendtgørelsen). Af bekendtgørelsen fremgår det, at erhvervsmæssigt dyrehold er et dyrehold, som overskrider størrelsesgrænserne for ikke-erhvervsmæssigt dyrehold i henhold til bekendtgørelse nr. 844 af 23. juni 2017 om miljøregulering af visse aktiviteter (miljøaktivitetsbekendtgørelsen). Ifølge denne bekendtgørelse er et dyrehold ikke erhvervsmæssigt, hvis det består af en begrænset mængde dyr. Til eksempel er et dyrehold, bestående af kvæg og svin ikke erhvervsmæssigt, hvis dyreholdet består af op til 2 malkekøer eller ammekøer med tilhørende kalve (op til 6 måneder), op til 4 stykker kvæg, op til 2 søer med tilhørende smågrise (op til 40 kg) eller op til 15 produce-rede slagtesvin.

Den foreslåede bemyndigelse vil indebære, at miljøministeren kan fastsætte regler, som retter sig direkte mod anlægget, men også regler der retter sig til driften af anlægget. Regler der retter sig mod indretning af anlæg kan f.eks. være krav til at staldanlæg indrettes med automatisk udslusning, mens regler der retter sig mod drift eksempelvis kan være krav om særlig fodring af husdyrene i anlægget.

Den foreslåede bemyndigelse i forslaget til § 35, stk. 1, 1. pkt. vil kunne anvendes til at fastsætte tiltag, der fastsættes som krav i en bekendtgørelse, som alle de omfattede virksomheder med erhvervsmæssige dyrehold vil skulle opfylde.

Det forventes, at miljøministeren ved første udmøntning af bemyndigelsen vil fastsætte regler om hyppig udslusning i svinestalde, der er et tiltag, som fremgår af Aftale om grøn omstilling af landbruget. Reglerne forventes udmøntet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, med ikrafttrædelse 1. januar 2023.

Hyppig udslusning vil kunne begrænse gyllens opholdstid i stalden, idet den flyttes til et udendørs lager, hvor den lavere temperatur medfører, at udledningerne reduceres.

Det forventes således, at der vil blive fastsat krav om ugentlig udslusning af gyllen fra stalden til lageret (min. hver syvende dag). Det forventes endvidere, at kravet vil blive stillet til alle nye svinestalde (inklusive slagtegrise-, smågrise- og sostalde) og alle eksisterende slagtesvinestalde. Den foreslåede bemyndigelse påtænkes endvidere anvendt til at stille krav om, at nye stalde skal indrettes med automatiserede udslusningssystemer, dog med mulighed for at installere en anden teknologi, hvis den har en tilsvarende reducerende effekt på udledningen af drivhusgasser, der er dokumenteret og kan indgå i den nationale emissionsopgørelse. For eksisterende svinebrug forventes det, at der i stedet stilles krav om manuel udslusning.

Herudover forventes det, at miljøministeren vil anvende bemyndigelsen til at fastsætte regler, der skal sikre det reduktionskrav i forhold til kvæg, som fremgår af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug. Hvis det bliver muligt at fastsætte et generelt reduktionskrav vedr. udledningen fra kvægs fordøjelse, som kan nås ved valgfrihed mellem forskellige virkemidler, forventes det, at den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til at udmønte regler om dette. Viser det sig ikke muligt, fordi der ikke bliver adgang til forskellige virkemidler, vil bemyndigelsen i stedet blive anvendt til at fastsætte et krav om tilsætning af en højere fedtandel i foderet til konventionelle malkekøer og kvier. Dette krav vil i så fald skulle gælde fra 2025. Reglerne forventes fastsat i bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

Anvendelsesområdet for den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i husdyrbruglovens § 35 vil være at udmønte Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug vedrørende reduktion af drivhusgasudledninger fra erhvervsmæssige dyrehold, herunder tiltag, der allerede er besluttet og tiltag der måtte blive truffet i dette regi. Det er hermed hensigten, at udstedelse af en bekendtgørelse i medfør af den foreslåede § 35 som udgangspunkt skal bygge på aftaler i forligskredsen, og at en bekendtgørelse inden udstedelse vil blive forelagt forligskredsen. For at kunne imødekomme udviklingen inden for tiltag, som kan medvirke til at reducere udledninger af drivhusgasser, særligt metan, fra erhvervsmæssige dyrehold, er det dog hensigten, at miljøministeren med den foreslåede bestemmelse kan fastsætte regler om mindre ændringer, justeringer, præciseringer m.v., der ikke nødvendigvis bygger på en politisk aftale. Sådanne ændringer vil også blive forelagt for forligskredsen.

Det følger af den foreslåede *stk. 1, 2. pkt.*, at ministeren herunder kan fastsætte regler om hvilke typer anlæg, der skal være omfattet, dispensation, metoder for beregning af effekt samt krav til dokumentation og egenkontrol, som den, der er ansvarlig for anlægget skal foretage for egen regning.

Det foreslåede *stk. 1, 2. pkt.* vil medføre, at miljøministeren kan fastsætte regler om hvilke typer anlæg, der vil blive omfattet af regler udstedt i medfør af det foreslåede *stk. 1, 1. pkt.*

Der kan eksempelvis fastsættes regler om, at visse tiltag fastsat i medfør af stk. 1, alene vil gælde for svinebrug, mens andre tiltag vil gælde for kvægbrug. Der kan også fastsættes grænser for husdyrbrugets størrelse, herunder antallet er dyr. Bemyndigelsen vil også kunne anvendes til at fastsætte generelle undtagelser, hvis en særlig type stald, f.eks. på grund af manglende gyllemængder i perioder ikke vil kunne etablere hyppig udslusning eller som følge af nødvendige hensyn til arbejdsmiljø. For afgrænsningen i henhold til de tiltag der skal udmøntes i medfør af Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, se bemærkningerne til det foreslåede stk. 1, 1. pkt.

Det påtænkes endvidere, at den foreslåede bemyndigelse vil blive anvendt til at fastsætte regler om dispensation. Det vil være kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt der kan meddeles dispensation til de fastsatte krav. De nærmere retningslinjer herfor vil blive fastsat i bekendtgørelsen og nærmere uddybet i en vejledning. Det forventes, at der vil kunne meddeles dispensation, hvis en bedrift måtte blive ramt atypisk hårdt, f.eks. fordi hyppig udslusning ikke vil være muligt uden en komplet ombygning af stalden.

Området for dispensationer og undtagelser vil under alle omstændigheder være begrænset af hensyn til, at aftalte reduktionseffekter kan nås.

Den foreslåede bestemmelse vil derudover kunne anvendes til at fastsætte regler om beregning af effekt samt de krav til dokumentation og egenkontrol, der vil skulle opfyldes. Det vil være den ansvarlige for husdyrbruget, der vil blive forpligtet til at foretage dokumentation og egenkontrol, og det skal foretages for egen regning.

Det er hensigten, at kommunalbestyrelsen som led i deres tilsyn med husdyrbrug, også vil skal føre tilsyn med krav, der fastsættes med hjemmel i den foreslåede § 35. Det fremgår af husdyrbruglovens § 44, stk. 1, at kommunalbestyrelsen fører tilsyn med, at loven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, overholdes.

Det er endvidere hensigten, at der med hjemmel i husdyrbruglovens § 92 vil blive fastsat regler om, at overtrædelser af de krav, der fastsættes med den foreslåede § 35, kan straffes med bøde. Derudover vil der blive fastsat en regel om, at straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade eller fremkaldt fare for skade på natur, dyr, planter, landskaber eller mennesker eller de øvrige interesser, som husdyrbrugloven tilsigter at beskytte, herunder luft, vand, jord og undergrund, eller hvis der er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Det følger af den foreslåede § 35, stk. 2, 1. pkt., at miljøministeren kan fastsætte regler om fastsættelse af vilkår i godkendelser og tilladelser, herunder om kommunalbestyrelsens behandling og vurdering af sagen med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold.

Det foreslåede stk. 2, 1. pkt. vil for det første indebære, at der skabes hjemmel til, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at der i godkendelser eller tilladelser i medfør af husdyrbrugslovens §§ 16 a og 16 b, kan fastsættes vilkår om tiltag, der skal sikre reduktion af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold.

Den foreslåede bemyndigelse i stk. 2, 1. pkt. vil endvidere kunne anvendes til at fastsættes regler om måden, hvorpå kommunalbestyrelsen skal behandle og vurdere ansøgninger i medfør af husdyrbruglovens §§ 16 a og 16 b, i relation til reduktion af drivhusgasudledninger fra husdyrbrugene, herunder hvilke hensyn, som kommunalbestyrelsen skal varetage ved deres vurdering. Der vil eksempelvis kunne fastsættes krav til kommunalbestyrelsens vurdering af, hvilke teknologier og virkemidler og særlige forhold i øvrigt, der skal til for at sikre reduktioner af drivhusgasudledninger.

Den foreslåede bestemmelse vil skulle anvendes i det tilfælde, hvor det vurderes mest hensigtsmæssigt, at tiltag med henblik på at indfri de med Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug aftalte reduktioner af drivhusgasudledninger fra svine- og kvægbedrifter, fastsættes af kommunalbestyrelsen som vilkår i husdyrbrugets godkendelse eller tilladelse, frem for som generelle krav, jf. bemærkningerne ovenfor til den foreslåede § 35, stk. 1. De nærmere retningslinjer herfor forventes fastsat i bekendtgørelsen og nærmere uddybet i en vejledning.

Det følger af den foreslåede stk. 2, 2. pkt., at ministeren i den forbindelse kan fastsætte regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser og tilladelser kan meddeles.

Det foreslåede stk. 2, 2. pkt. vil indebære, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen i nærmere bestemte tilfælde skal meddele afslag, godkendelse eller tilladelse på baggrund af vilkår med henblik på reduktion af drivhusgasudledninger fra erhvervsmæssige dyrehold.

Det følger af den foreslåede stk. 2, 3. pkt., at ministeren endvidere kan bestemme, at der gælder særlige krav for bestemte erhvervsmæssige dyrehold.

Med det foreslåede stk. 2, 3. pkt. vil der kunne fastsættes forskellige krav om vilkår til forskellige slags erhvervsmæssige dyrehold. Det kan eksempelvis blive relevant, at fastsætte en type vilkår for svinebrug med henblik på reduktion af drivhusgasudledninger, mens det vil være relevant med en anden type for kvægbrug.

Til § 2

Det foreslås, at loven skal træde i kraft den 1. januar 2023 med henblik på at sikre overensstemmelse med ikrafttrædelsestidspunkterne for øvrig erhvervsrettet lovgivning, der som udgangspunkt træder i kraft den 1. januar og den 1. juli.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, da lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. ikke gælder for disse dele af rigsfællesskabet og heller ikke kan sættes i kraft for disse dele, jf. § 112 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

HØRINGSVERSION

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p>§ 1</p> <p>I lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019, som ændret ved lov nr. 2192 af 29. december 2020 og lov nr. 126 af 30. januar 2021, foretages følgende ændringer:</p>
	<p>4. Efter § 34 a indsættes:</p> <p>»§ 35. Miljøministeren kan fastsætte regler om indretning og drift af anlæg med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold. Ministeren kan herunder fastsætte regler om, hvilke typer anlæg der skal være omfattet, dispensation, metoder for beregning af effekt og krav til dokumentation og egenkontrol, som den, der er ansvarlig for anlægget, skal foretage for egen regning.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Miljøministeren kan fastsætte regler om fastsættelse af vilkår i godkendelser og tilladelser, herunder om kommunalbestyrelsens behandling og vurdering af sagen med henblik på at reducere udledning af drivhusgasser fra erhvervsmæssige dyrehold. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om, i hvilke tilfælde og på hvilke vilkår godkendelser og tilladelser kan meddeles. Ministeren kan endvidere bestemme, at der gælder særlige krav for bestemte erhvervsmæssige dyrehold.</p>

HØRINGSVERSION